

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DOZE-X.0500.2.2026.ŁT
4518050.18765115.15125652
Warszawa, 12-09-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Adama Lubońskiego oraz grupy Posłów, K10INT19152

Temat: opóźnienia w realizacji projektów w ramach Krajowego Planu Odbudowy: działanie B2.2.2 A3 - Rozwój nowych społeczności energetycznych

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Adama Lubońskiego oraz grupy Posłów znak: K10INT19152 w sprawie opóźnień w realizacji projektów w ramach Krajowego Planu Odbudowy: działanie B2.2.2 A3 – Rozwój nowych społeczności energetycznych, poniżej przekazuję odpowiedzi na przedstawione w interpelacji pytania.

1) Jaki jest aktualny stan realizacji Działania B2.2.2 A3 „Rozwój nowych społeczności energetycznych” w zakresie podpisywania aneksów umożliwiających rozpoczęcie drugiego etapu projektów?

Inwestycja B2.2.2 KPO (od 2022 roku realizowana pod numerem G1.1.2 KPO), ma na celu pomoc w rozwoju OZE w Polsce i promowanie lokalnych inicjatyw, takich jak klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy prosumenci zbiorowi/wirtualni, które mają istotny potencjał w zakresie realizacji celów transformacji energetycznej.

Inwestycja G1.1.2 KPO, składa się z dwóch programów wsparcia:

- wsparcie przedinwestycyjne
- wsparcie inwestycyjne

Wsparcie przedinwestycyjne skierowane jest do:

- klastrów energii (działania A.1a)
- spółdzielni energetycznych będących na początkowym etapie budowy swych społeczności energetycznych (działanie A.2)
- jednostek samorządu terytorialnego, które zamierzają powołać taką społeczność (działanie A.3).

Wsparcie przedinwestycyjne zostało podzielone na 2 zasadnicze etapy.

W etapie I wsparcie obejmuje działania na rzecz opracowania optymalnego modelu prawnoorganizacyjnego i biznesowego potrzebnego do uruchomienia lub dalszego rozwoju społeczności energetycznej. W ramach działań A.1a, A.2 oraz A.3 głównym zadaniem było opracowanie koncepcji rozwoju, czyli dokumentu analityczno-planistycznego, wskazującego dobór właściwej formy społeczności energetycznej w lokalnych uwarunkowaniach. Wyjątkiem było działanie A.1b, w ramach którego ostateczni odbiorcy wsparcia realizują zadania związane z przygotowaniem dokumentacji do przyszłych inwestycji, takie jak: analizy prawne i techniczne, czy studia wykonalności.

Nabór w etapie I części preinwestycyjnej inwestycji G1.1.2 był prowadzony w okresie od 19 września 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Spośród 279 złożonych wniosków wsparciem objęto około 180. W przypadku działania A.3 złożono 96 wniosków, z których 86 wybrano do objęcia wsparciem KPO.

Nabór wniosków w II etapie części przedinwestycyjnej trwał do 30.11.2025 r. Celem wsparcia w ramach etapu II była realizacja zadań zdefiniowanych w nowopowstałej społeczności energetycznej np.: klastrze energii lub spółdzielni energetycznej wynikających z aktualnej koncepcji rozwoju spełniającej podstawowe warunki określone w załączniku nr 7 do [Regulaminu](#). Wnioski mogli składać wyłącznie Ostateczni Odbiorcy Wsparcia (dalej OOW) realizujący etap I.

W naborze złożono łącznie 112 wniosków, z których 57 w działaniu A.3 Etap II, natomiast 55 w działaniu A.1a Etap II. Obecnie kończy się proces oceny wniosków, a do chwili obecnej, MKiŚ, działając jako Instytucja Odpowiedzialna za Inwestycję (dalej: „IOI”) wydało 33 pozytywnych decyzji, a 72 wniosków jest na bardzo zaawansowanym, końcowym etapie oceny. Należy tu zaznaczyć, że okres kwalifikowalności wydatków trwa do 31.12.2026 r. Wartość dostępnej alokacji na wsparcie preinwestycyjne (łącznie etap I i II) to 192 mln zł.

2) Jakie są przyczyny wielomiesięcznych opóźnień zgłaszanych przez beneficjentów programu?

W ramach realizowanej inwestycji G1.1.2 KPO opóźnienia dotyczą głównie procesu oceny wniosków o objęcie wsparciem KPO. Proces oceny wniosków w etapie I części przedinwestycyjnej rozpoczął się 19 września 2023 r. i trwał do końca 2025 r. Natomiast w etapie II ocena wniosków trwa nieprzerwanie od czerwca 2025 r. do chwili obecnej.

W ramach KPO wszystkie wnioski przechodzą następujące etapy oceny:

- ocena kryteriami formalnymi – weryfikowana jest terminowość złożenia wniosku, kompletność dokumentów, czy przedsięwzięcie zostało rozpoczęte przed złożeniem wniosku oraz czy podmiot wnioskujący mieści się w katalogu podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku;
- ocena kryteriami horyzontalnymi - złożona z 13 kryteriów, która weryfikuje: zgodność z przepisami i ramami czasowymi KPO, brak podwójnego dofinansowania, spójność informacji przedstawionych we wniosku, zgodność z zasadą równości szans i niedyskryminacji, prawidłowe określenie wydatków kwalifikowalnych, sytuację finansową wnioskodawcy, zgodność z przepisami pomocy publicznej, zgodność z zasadą DNSH, zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju, zgodność z zasadą wpływu na wydajność i odporność gospodarki oraz zgodność i adekwatność wskaźników przedsięwzięcia; należy tu zaznaczyć, że 3 kryteria horyzontalne były oceniane przez niezależnych ekspertów zewnętrznych, tj.:
 - ocena kryterium pod kątem zgodności finansowej, oraz
 - ocena kryterium dotycząca wykonalności finansowej przedsięwzięcia.
 - ocena kryterium dot. wystąpienia pomocy publicznej,

- ocena kryteriami szczegółowo-dostępowymi - weryfikacja społeczności energetycznej wybranej przez wnioskodawcę oraz weryfikacja koncepcji rozwoju opracowanej przez wnioskodawcę w etapie I.
- ocena wniosku pod kątem nieprawidłowości finansowych i podwójnego finansowania – ostatni etap oceny wniosków, podczas którego wnioski są weryfikowane w systemach Arachne oraz Skaner.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące przyczyn wielomiesięcznych opóźnień zgłaszanych przez beneficjentów programu należy wskazać, że sam proces oceny wniosków o objęcie wsparciem jest wieloetapowy i czasochłonny. Zgodnie z § 11 ust. 1 Regulaminu wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem bezzwrotnym z Planu Rozwojowego w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności – Inwestycja B2.2.2/G1.1.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne – Część A: wsparcie przedinwestycyjne (dalej: „Regulamin”) eksperci IOI mają:

- 30 dni na weryfikację wniosku pod kątem kryteriów formalnych,
- 60 dni na weryfikację wniosku pod kątem kryteriów horyzontalnych oraz
- 30 dni na weryfikację wniosku pod kątem kryteriów szczegółowo-dostępowych.

Proces oceny wniosków kończy się decyzją, a w przypadku, gdy wnioskodawca otrzymuje decyzję pozytywną, to zgodnie z § 11 ust. 2 ma 14 dni na przekazanie dokumentów do zawarcia aneksu do umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym.

Jak pokazała praktyka, termin oceny danego wniosku jest uwarunkowany od zakresu zgłaszanej inwestycji (ilości zadań), kompletności i jakości przedstawionej przez wnioskodawcę dokumentacji, kompetencji osób zajmujących się wnioskiem po stronie wnioskodawcy oraz responsywności wnioskodawcy w chwili, gdy jest on wzywany on do poprawy wniosku. W trakcie prowadzonej oceny wniosków eksperci IOI wskazali, że najczęstszymi przyczynami wydłużenia procesu oceny wniosków są:

- złożenie niekompletnej dokumentacji, a co za tym idzie konieczność jej uzupełniania już na etapie oceny formalnej,
- błędne wypełnianie wymaganych załączników i oświadczeń określonych w zał. nr 3 do Regulaminu lub ich brak,
- niespójności pomiędzy poszczególnymi załącznikami tj.: pomiędzy skoroszytem Excel a koncepcją rozwoju,
- niespójność pomiędzy załącznikami do wniosku a informacjami zamieszczonymi w systemie CST,
- nieprawidłowe określenie kalkulacji kosztów, kwalifikowalności wydatków oraz szacowania wartości poszczególnych zadań,
- brak wymaganych załączników do wniosku potwierdzających spełnienie kryteriów naboru,
- przekazywanie dokumentów zawierających rozbieżności pomiędzy kolejnymi wersjami dokumentacji lub omyłkowo przesłanych nieprawidłowych załączników.

Z uwagi na powyższe występowały liczne przypadki gdy IOI wielokrotnie wzywała wnioskodawców do poprawy dokumentacji na kolejnych etapach oceny (często po raz kolejny o te same braki). Wnioskodawcy starali się udzielać odpowiedzi w terminie, jednakże w większości przypadków:

- kierowali do IOI prośbę o wydłużenie terminu poprawy,
- nie udzielali żadnej odpowiedzi w wyznaczonym terminie – co skutkowało ponownym wezwaniem przez IOI do uzupełnienia / poprawy wniosku.

Jakość udzielanych odpowiedzi przez Wnioskodawców była różna. W trakcie przeprowadzonych 3 naborów w ramach inwestycji G1.1.2 nie wystąpił przypadek skierowania mniejszej ilości wezwań do poprawy niż dwie. W najgorszym przypadku było to 13 wezwań do poprawy, w tym 10 na samym etapie oceny kryteriami horyzontalnymi.

Dodatkowo wnioskodawcy niejednokrotnie dokonywali poprawy zakresu rzeczowo-finansowego wniosku, do którego IOI nie zgłaszał zastrzeżeń. Wpływało to na konieczność ponownego badania spójności całej dokumentacji. Szczególnie czasochłonne były także wnioski wymagające dokonywania ponownych ocen przez ekspertów zewnętrznych.

Zdecydowany wpływ na szybkość przeprowadzenia oceny przez IOI ma responsywność Wnioskodawcy oraz kompletność nanoszonych przez niego poprawek. W przypadkach, gdy Wnioskodawcy niezwłocznie odpowiadają na wezwania oraz przekazują kompletne i prawidłowo skorygowane dokumenty, proces oceny przebiega sprawnie i nie wymaga dodatkowych weryfikacji.

Doświadczenia z przeprowadzonych ocen wskazują, że znacząca część przypadków przedłużającej się oceny wniosków wynikała z konieczności wielokrotnego korygowania lub uzupełniania dokumentacji przez beneficjentów, a nie z samego procesu oceny prowadzonego przez instytucję. Dlatego terminowe udzielanie odpowiedzi na wezwania (7 dni), zachowanie spójności wszystkich składanych dokumentów oraz staranne przygotowanie korekt pozostają jednymi z kluczowych czynników wpływających na sprawne zakończenie oceny wniosków. Należy przy tym zaznaczyć, że zgodnie z Regulaminem IOI może na każdym etapie oceny wydać ocenę negatywną dla źle złożonego wniosku. Mając jednakże na uwadze wspieranie rozwoju społeczności energetycznych w skali całego kraju, IOI wielokrotnie daje możliwość wnioskodawcom do poprawy swoich wniosków.

3) Ilu beneficjentów w skali kraju oczekuje obecnie na podpisanie aneksów do umów?

W chwili obecnej w trwającym naborze w etapie II części przedinwestycyjnej Inwestycji G1.1.2 KPO IOI wydała 33 pozytywnych decyzji o objęciu wsparciem z czego 14 wnioskodawców podpisało już aneks do umowy w ramach realizacji etapu II. W trakcie końcowej oceny znajdują się 72 wnioski. Przewiduje się, że proces oceny wniosków zakończy się w ciągu około 3-4 tygodni, tj. do końca września 2026 r.

4) Na jakim etapie znajdują się obecnie procedury dotyczące podpisywania aneksów oraz kiedy Ministerstwo przewiduje ich zakończenie?

Procedury MKiŚ dotyczące podpisywania aneksów dla etapu I części przedinwestycyjnej zostały zatwierdzone w lipcu 2024 roku, natomiast dla etapu II w marcu 2026 r.

Proces aneksowania umów zależy od zakończenia oceny wniosków w ramach naboru w II etapie części przedinwestycyjnej. Do zakończenia oceny pozostały 72 wnioski, co planowane jest w najbliższych 4 tygodniach. Warto zaznaczyć, że zgodnie z § 11 ust. 2 wnioskodawca po otrzymaniu pozytywnej decyzji o objęciu wsparciem KPO ma 14 dni na przekazanie dokumentów do zawarcia umowy/aneksu.

5) Czy Ministerstwo dysponuje aktualnym harmonogramem dalszej realizacji programu? Jeżeli tak, proszę o jego przedstawienie.

Harmonogramu realizacji inwestycji w ujęciu kwartalnym przekazuję w załączeniu.

6) Czy Ministerstwo dokonało analizy wpływu obecnych opóźnień na możliwość zakończenia projektów do dnia 31 grudnia 2026 r.?

MKiŚ, działając jako IOI w ramach inwestycji G1.1.2 KPO, prowadzi bieżący monitoring realizacji procesu oceny wniosków o objęcie wsparciem KPO oraz realizowanych już przedsięwzięć, a także maksymalizuje zasoby własne niezbędne do sprawnego obsłużenia inwestycji. Mając na uwadze przedłużający się proces oceny wniosków IOI zwiększyła

kompetencje własnych ekspertów oceniających wnioski o objęcie wsparciem KPO dedykując ich do oceny finansowej oraz pod kątem pomocy publicznej.

Jeśli chodzi o wpływ toczącego się procesu oceny wniosków na późniejszą realizację przedsięwzięć do 31.12.2026 r. to należy tu zaznaczyć, że Regulamin daje możliwość wnioskodawcom realizacji przez nich zadań od momentu złożenia wniosku do zakończenia okresu kwalifikowalności wydatków, o czym mówi § 3 ust. 8 Regulaminu. Wnioskodawcy zatem nie muszą czekać do końca procesu oceny wniosku, a co za tym idzie wyczekiwać pozytywnej decyzji o objęciu wsparciem wydawanej przez IOI, tym bardziej, że wartość alokacji przyznanej na realizację Inwestycji G1.1.2 KPO przekracza wartość wniosków zgłoszonych do realizacji w części przedinwestycyjnej.

7) Czy Ministerstwo ocenia, że przy obecnym harmonogramie beneficjenci będą mieli realną możliwość wykonania wszystkich inwestycji oraz ich prawidłowego rozliczenia w obowiązującym terminie?

Zdaniem MKiŚ obowiązujący harmonogram stwarza realną możliwość wykonania i rozliczenia wszystkich inwestycji w wyznaczonym terminie. Ich terminowa realizacja jest uzależniona od:

- rzetelnego przygotowania dokumentacji przez wnioskodawców, co skutkuje szybkim zakończeniem oceny i wydaniem pozytywnej decyzji o objęciu wsparciem KPO,
- szybkiego i rzetelnego przygotowania dokumentacji niezbędnej do zawarcia umowy,
- przygotowanych lub przeprowadzonych już postępowań zakupowych dotyczących wnioskowanych zadań, oraz
- sprawnego wdrażania przedsięwzięcia.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska na każdym etapie realizacji oferuje wsparcie i pomoc w ramach obsługi beneficjentów.

8) Czy istnieje ryzyko utraty części środków Krajowego Planu Odbudowy przez beneficjentów wyłącznie z powodu opóźnień proceduralnych, które nie wynikają z działań samorządów?

Wszystkie wskaźniki związane z Inwestycją G1.1.2 KPO zostały zrealizowane, wobec czego nie istnieje ryzyko utraty przez Polskę przyznanych środków. Aktualnie prowadzone prace mają na celu maksymalizację wykorzystania przyznanej alokacji przez beneficjentów Inwestycji G1.1.2.

9) Czy Ministerstwo prowadzi rozmowy z instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie programu dotyczące wydłużenia terminów realizacji projektów w przypadkach, gdy opóźnienia powstały z przyczyn niezależnych od beneficjentów?

MKiŚ, działając jako IOI, nie zakłada wydłużania okresu kwalifikowalności wydatków, a termin 31.12.2026 r. jest datą, do której wnioskodawcy mogą ponosić wydatki w ramach realizowanych przedsięwzięć.

10) Czy rozważane jest wprowadzenie rozwiązań prawnych lub organizacyjnych, które zagwarantują samorządom możliwość pełnego wykorzystania przyznanych środków w sytuacji, gdy opóźnienia wynikają z działania instytucji wdrażających program?

Długi proces oceny wniosków nie wynika z błędów proceduralnych, zaniechań ani działań po stronie instytucji wdrażającej program, lecz wynika z konieczności wielokrotnego

uzupełniania wniosków i niskiej jakości organizacyjnej wnioskodawców lub ich pełnomocników (podmiotów pośredniczących, których eksperci często obsługują po kilkanaście przedsięwzięć równocześnie). MKiŚ przez cały okres wdrażania inwestycji KPO posługuje się sporządzonymi w tym celu procedurami.

Procedura wdrażania inwestycji KPO w MKiŚ, jak i zapisy określone w umowie o objęcie wsparciem KPO dają OOW pełen zakres możliwości maksymalnego wykorzystania przyznanych umową środków finansowych. Na chwilę obecną IOI nie rozważa wprowadzanie dodatkowych rozwiązań prawnych lub organizacyjnych.

11) Ilu beneficjentów w skali kraju zgłaszało Ministerstwu analogiczne problemy dotyczące realizacji tego działania KPO?

W ocenie MKiŚ około 15% ze 112 wnioskodawców zgłaszało ryzyko niewykorzystania wszystkich środków z uwagi na toczący się proces oceny wniosków. Jednocześnie zdecydowana większość wnioskodawców zgłaszających zastrzeżenia, dostrzega korelację pomiędzy jakością wniosku a okresem jego oceny. Zdaniem ekspertów oceniających wnioski w omawianym naborze, dobrze przygotowany wniosek zostałby oceniony w okresie do 2 miesięcy.

12) Czy Ministerstwo planuje spotkanie z przedstawicielami samorządów realizujących przedmiotowe projekty w celu omówienia obecnej sytuacji i wypracowania rozwiązań umożliwiających ich terminowe zakończenie?

MKiŚ profesjonalnie podchodzi do swoich partnerów aplikujących o fundusze oferowane w ramach programów wsparcia. Inwestycja G1.1.2 KPO była rzetelnie przygotowywana, a zainteresowani mieli dostęp do pełnej dokumentacji opracowanej w toku przygotowywania i wdrażania Inwestycji na stronie internetowej naboru www.spolecznoscienergetyczne.gov.pl

Dodatkowo IOI była i jest zawsze otwarta jest na spotkania ze wszystkimi wnioskodawcami biorącymi udział w Inwestycji G1.1.2 KPO. Przeprowadzono konsultacje dokumentów związane z uruchomieniem konkursu dla działania A1 (klastry), A2 (spółdzielnie energetyczne) i A3 (JST) oraz zorganizowano 2 webinaria z udziałem przyszłych odbiorców wsparcia oraz pracowników zaangażowanych w realizację inwestycji, które odbyły się 17 i 31 sierpnia 2023 r. Dodatkowo został uruchomiony dedykowany nr telefonu +48 22 411 95 20 (czynny w dni powszednie w godz. 10-14). Zazwyczaj kwestie związane zarówno z oceną wniosków, jak i samą realizacją przedsięwzięć, omawiane są bezpośrednio z ekspertami – opiekunami danych wniosków/przedsięwzięć. Jeśli natomiast przedstawiciele samorządów/koordynatorzy klastrów realizujących przedmiotowe projekty wyrażają życzenie dodatkowego omówienia obecnej sytuacji, to MKiŚ jest otwarte na jego zorganizowanie w celu omówienia dalszego harmonogramu realizacji Inwestycji. Zależy nam na bieżącej współpracy i sprawnej komunikacji z wnioskodawcami, tak aby możliwe było skuteczne reagowanie na pojawiające się wyzwania.

13) Jakie konkretne działania zostaną podjęte przez Ministerstwo w najbliższym czasie, aby zminimalizować skutki obecnych opóźnień i zapewnić sprawną realizację projektów finansowanych ze środków Krajowego Planu Odbudowy?

Eksperti MKiŚ nieustannie informują wnioskodawców o ryzyku przekazywania IOI niepełnych, nieprecyzyjnych lub wymagających dodatkowego wyjaśnienia informacji. Wnioskodawcy są za każdym razem informowani o konsekwencjach błędnie sporządzonej dokumentacji wniosku i o skutkach, jakie niosą ze sobą dla dalszej realizacji przedsięwzięć.

Ponadto, IOI rozszerzyła zakres ocen dokonywanych przez ekspertów wewnętrznych o obszar oceny pod kątem kryteriów finansowych oraz pomocy publicznej. Działanie to w znacznym stopniu uniezależniło proces oceny od ekspertów zewnętrznych.

Należy zaznaczyć, że wszelkie działania MKiŚ prowadzone są z zachowaniem zasady równego traktowania i przejrzystości.

W ocenie MKiŚ bieżące procedury oceny wniosków spełniają swoją funkcję i są wystarczające dla realizowanych naborów w ramach inwestycji G1.1.2 KPO.

Z wyrazami szacunku

Urszula Sara Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załącznik:

- Harmonogram realizacji inwestycji G1.1.2 KPO

Do wiadomości:

- Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM